

JAARBOEK

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt”

TE

AMSTERDAM

III. 1916.

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1916.

De Friesche muntmeester Willem van Vierssen.

Ons mede-lid, Mevrouw W. CANTER CREMERS, was zoo beleefd mij te wijzen op een zeer fraai op goud geschilderd portret van den Frieschen muntmeester WILLEM VAN VIERSSEN, dat zich nog bevindt bij een lid dier familie. Voor ons *Jaarboek* stond zij het hierboven afgedrukte cliché van dit zoo belangrijke stuk af, en laten wij eenige bijzonderheden omtrent den afgebeelde volgen.

De voorzijde verbeeldt het naar voren gewende borstbeeld van W. VAN VIERSSEN, omgeven door een

fraaie smalle gouden rand van filigrain. Het gegraveerde opschrift der keerzijde luidt: *WILLEM van VIERSEN* - Schepen der: Stad Leeuwarden - 1609. Muntmeester Rentemeester - der domeinen: Staat Generaal - en Admiraliteits Heer te - Harlingen gestorven Den 20 - Ocktoober 1641 oūd 78 Jaren - Begraven in de Galileer kerk te Leeuwarden is gehūwt geweest - Aan Titia Godefredi dogter - van de Raadsheer Georg - Godefredi en van - N. van Beyma ūit - dit Hūwelijk zijn - Gesproten 10 kinderen.

Aan deze vrij uitgebreide levensbizonderheden kunnen wij nog toevoegen, dat *WILLEM VAN VIERSSEN*, de zoon van *MATTHIJS VAN V.* en *MARIA JOHANNISDR. VAN BEMMELEN*, in 1563 geboren werd en zich in 1579 in Friesland vestigde. ¹⁾ Zijn tweede zoon *JURRIEN* volgde hem in 1616 als muntmeester van Friesland op.

Mr. *BESIER* vermeldt in zijn in 1890 verschenen werk *De Muntmeesters en hun muntslag in de provinciale en stedelijke munthuizen (Catalogus van 's Rijks Munt)* p. 93, van *WILLEM VAN VIERSSEN* slechts de tweede muntbus, die geopend werd in 1615, maar geen opgave der jaren bevat, waarin de in de bus voorkomende stukken geslagen zijn. Uit *BESIER's Catalogus* blijkt verder, dat *W. VAN VIERSSEN* reeds in 1603 muntmeester van Friesland was. In het Rijks archief te Leeuwarden is echter voorhanden het «*Commissie en Instructieboek loopende over de jaren 1502—1702*», in welk boek op pag. 315 gevonden wordt de «*Instructie voor WILLEM VIJRSSEN, muntm^r particulier van de munte van Vrieslandt gelegen binnen de Stadt Leuwarden nae*

---

¹⁾ Zie: *de Wapenheraut* XI (1907) p. 387 en volg.

de welke hij ghehouden zal zijn hem te reguleren int stuck van zijn officie achtervolgende d'ordonnantie van der munte van den vierden dach Augusti 1586».

Volgens die instructie moest hij slaan :

Nederlandsche gouden Nobels ¹⁾, halve Nobels ²⁾, vierde Nobels ³⁾, Nederlandsche Ducaten ⁴⁾, Nederlandsche Zilveren Realen ⁵⁾, die cours zouden hebben voor 8 Schellingen, vier Grooten Vlaamsch en de waarde van $\frac{1}{3}$ Rozenobel zouden vertegenwoordigen, halve Realen ⁶⁾, vijfde Realen ⁷⁾, tiende Realen ⁸⁾, twintigste Realen ⁹⁾ en vijftigste Realen ¹⁰⁾, Nederlandsche Rijksdaalders ¹¹⁾, halve Rijksdaalders ¹²⁾ en vierde Rijksdaalders ¹³⁾.

9 September 1586 legde WILLEM VAN VIERSSEN in handen van de generaalmeesters der Munt JACOB VAN SLOOTEN, ROCHUS GRYP en JERONIMUS BRUYNSEELS af den «behoorlycken eedt tot observatie van allen ende yegelycken poincten ende artikelen in deesen begrepen».

's-Gravenhage.

A. O. VAN KERKWIJK.

---

¹⁾ Onbekend aan Verkade. Zie Cat. Rijnbende 1420 en Cat. Wigtersma 325 (thans in het Kon. Kabinet).

²⁾ Verkade pl. 117. 3, die dit stuk ten onrechte een Rozenobel noemt.

³⁾ Nog niet in originali aangetroffen.

⁴⁾ Verkade pl. 117. 5, van 1586 in het Kon. Kabinet.

⁵⁾ Verkade pl. 120. 1. Piedfort in het Kon. Kabinet, alwaar ook een afslag op een vierkante zilveren plaat voorhanden is. Een afslag in Goud berust in de verzameling Suasso te Amsterdam.

⁶⁾ Verkade pl. 120. 2.

⁷⁾ Verkade pl. 120. 3.

⁸⁾ Verkade pl. 122. 1.

⁹⁾ Onbekend aan Verkade. Zie Cat. Rijnbende 1462 en Cat. Wigtersma 337 (thans in het Kon. Kabinet).